

és més eloqüent que mil discursos o sermons, com passa amb les paràboles evangèliques. És un bon pedagog, un bon predicador. Només que, al meu parer, sol pecar de massa explícit i, per tant, de gratuït, de poc original. És clar que el seu interès no radica tant en allò que diu, com en la manera de dir-ho. Per contra, en els seus textos més recents m'ha semblat observar-hi una major novetat i una major agilitat expositiva o narrativa, segons els casos. No dient tant i suggerint més, l'estil hi surt guanyant.

Quan parla de les festes anyals més tradicionals del nostre país, és més que un folklorista: és un notari enamorat que en dóna fe, de por que es puguin perdre.

Quan revela la veritable història de la seva "Rosa mística" (1942), el primer llibre imprès en català després de la guerra civil, o els incidents d'aquella conferència verdagueriana que no pogué donar a Manresa (1945), és més que un historiador: és un soldat

que s'arrisca a salvar la pàtria -la llengua-, perquè la sap amenaçada de mort.

Quan dóna a conèixer, primer en francès amb pròleg de Pierre l'Ermite i després, ara, en català "L'infern a la terra i Déu pertot", no fa història, ni novel·la, ni poesia, encara que ho faci tot plegat: es limita a mostrar-nos l'evangeli de la seva ànima, a deixar-nos el seu testament literari i sacerdotal en unes pàgines "sofertes, més que viscudes", "quasi èpiques" en frase de Miquel Dolç, sobre la persecució religiosa del 1936, unes memòries que no voldria haver hagut d'escriure mai i que si les edita ara és per treure-se-les del damunt com un malson irrepètible.

Mn. Camil Geis, gironí d'origen, és, a despit dels seus vuitanta anys, un home del seu temps, d'avui en dia. Com que no hi ha progrés sense tradició, ell es manté arrelat a la tradició però obert al progrés. És arcaic i modern alhora en una mescla deliciosa.

Les tensions del postconcili i les contradiccions de la vida actual, les ha experimentades en la carn viva, i per això s'ha tornat sentenciós com un vell filòsof. Moralment ja fóra mort, si no hagués estat home de fe, d'intel·ligència i d'humor. Sort n'ha tingut d'aquest elixir per a rejuvenir-se! Ell no ho sap, però es va salvar de la crema el dia que sobre el "conservadurisme" fou capaç d'escriure: "No sé per què són tants els qui tenen por d'ésser titllats de conservadors, quan, en els nostres temps, es viu gairebé només de conserves". I dels bons escriptors com ell! Una pregunta agosarada per acabar:

I si resultés que Mn. Geis, tot i essent un bon poeta en vers, fos encara millor prosista?

Climent Forner

Publicat a "Catalunya Cristiana"
13-19 de juny de 1982

UNA ANÈCDOTA

Encara que sabadellenca de soca, molts anys fa que visc lluny de Sabadell, sense que m'oblidi que Sabadell és la meva petita pàtria. L'allunyament, però, ha fet que em passessin desapercibuts molts aspectes creients de la ciutat, sobre tot els que no es veuen a simple vista.

Només, de tant en tant, breus notes a la premsa, alguna conversa amb algun parent o una notícia esporàdica, m'han informat de la vida cultural que, ascendint la costa dels anys, ha anat marcant la ciutat amb tot de grapades inesborrables.

Per això em trobo amb un conflicte quan he de parlar de Mn. Geis.

Qui no sap millor que jo la seva trajectòria literària? Qui no li ha seguit les passes pacients de capellà cultíssim? Qui no l'ha vist gairebé diàriament i hi ha mantingut contacte? Qui no sap més de les lucubracions estilitzades de la seva ploma?

L'amistat amb Mn. Geis vé de molt enera i s'ha mantingut a través dels anys i de la distància, els dos trencacolls enemics del sentiment de l'amistat. Què puc dir de Mn. Geis que no resulti una repetició d'allò que en diuen els altres? Potser servirà un record entranyable de 25 anys enera...

Mn. Geis va batejar la meva filla petita. I, degut a aquesta avinentesa, vaig poder comprovar una faceta del seu caràcter que potser, potser és una de les finors menys comentades de la seva personalitat.

Es va organitzar la comitiva familiar i ens presentàrem a la parròquia de St. Feliu. Els dos germans més grans eren els padrins de la menuda. La padrina tenia 14 anys i el padrí 12. Estaven tots emocionats. I s'inicià la cerimònia del bateig durant la qual el padrinet va suar tinta, car el nadó portava un vestit de seda i li relliscava de les mans. Mn. Geis no es podia aguantar el riure. Però tot va anar bé. Algú aguanta el farcellet pels peus i prosseguí la cerimònia. Vingueren les preguntes de ritual a la sagristia, amb el llibre de Baptismes davant. Al padrí: -Quin és el seu nom? On viu? Treballa? És casat o solter?

Tota la concurrència tenia feina a no riure. Les preguntes no podien ser més formals, amb aquella seriosa i fina ironia...

I aquí és on penso que he fracassat de primeres intencions. Jo volia dir una cosa sonada i inèdita, i no he reeixit. Perquè aquesta "fina ironia" l'ha copsada molta gent i la trobem a cada punt en alguns dels seus llibres, plens d'anècdotes serioses o picants, on el comentari final, el missatge, podríem dir, és tot un poema d'humor transparent, delicat, afinat com la punta d'una llança. Podem posar un exemple? Cal que torneu a llegir, dintre el llibre "Pas i Repàs", la secció "Llesques i Engrunes"?

Mn. Geis no és pas un home espès que no sàpiga trobar agudeses a les coses, embolcallant-les d'una tènue familiaritat tota jovial, tota subtil, pròpies d'un esperit hàbil, agullonat, sagaç, qualitats precises en l'home i en l'escriptor, que serveixen per a marcar i puntualitzar tant la vida com l'obra.

Per això dic que amb un record de molts anys enera volia sortir del pas d'aquesta àrdua tasca, però no m'ha sortit bé. Tothom coneix aquesta faceta del seu caràcter, perquè ploma i caràcter de Mn. Geis són transparents com l'aigua clara.

Maria Albareda
Sta. Coloma de Queralt
Premi Narcís Oller als Jocs Florals
de Barcelona de 1973